

Allehelgen søndag

Tid og sted: 1. november 2015, Ødsted og Jerlev Kirker

Salmevalg

717: I går var hveden moden

571: Den store hvide flok vi se

552: Nu har du taget fra os

729: Nu falmer skoven

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Da Jesus så skarerne, gik han op på bjerget, og satte sig, og hans disciple kom hen til ham. Og han tog til orde og lærte dem:

”Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres.

Salige er de, som sørger, for de skal trøstes.

Salige er de sagtmødige, for de skal arve jorden.

Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, for de skal mættes.

Salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed.

Salige er de rene af hjertet, for de skal se Gud.

Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn.

Salige er de, som forfølges på grund af retfærdighed, for Himmeriget er deres.

Salige er I, når man på grund af mig håner jer og forfølger jer og lyver jer alt muligt ondt på. Fryd jer og glæd jer, for jeres løn er stor i himlene; således har man også forfulgt profeterne før jer.”

Prædiken

Når et barn bliver døbt, besegler vi barnet i panden med et kors: Modtag det hellige korsets tegn både for dit ansigt og for dit bryst. Sådan siger og gør præsten og fortsætter med ordene: til et vidnesbyrd om, at du skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus. Korset er usynligt, og alligevel er det ridset ind i panden – på det mest synlige sted på ethvert menneske. Korset skal vise, at vi tilhører den korsfæstede Herre Jesus Kristus. Det tilhørsforhold er en frihedserklæring. I en gammel oldkirkelig tekst, der hedder Salomons Oder, stiger den korsfæstede Kristus

ned i dødsriget, og her befrier han alle de døde med ordene: Og jeg satte mit navn på deres hoveder, fordi de er frie, og de er mine. Ordene er paradoksale, fordi friheden afhænger af et tilhørsforhold. Men når tilhørsforholdet er lagt i hænderne på den mand, der altid handlede uselvvisk til fordel for det andet menneske, Jesus Kristus, så kan vi netop vide os frie i det tilhørsforhold.

I dommedagsberetningen fra Johannes' Åbenbaring hørte vi også om Guds beseglede tjenere. Der er 144.000 tjenere, der bliver beseglet på deres pande, tolv tusind fra hver af Israels tolv stammer. Og pointen er vel ikke antallet, men symbolikken i, at alle Israels stammer er beseglet som Guds tjenere. Og symbolikken i beseglingen er, at de beseglede skal leve, selvom jorden går til grunde. Der følger altså en stor forjættelse med det kors, der blev tegnet i vores pande ved dåben. Forjættelsen er et håb, der hænger uløseligt sammen med Guds kærlighed, og den er en rød tråd gennem hele bibelen, fra Guds løfte til Abraham om, at hans slægt må blive talrig som himlens stjerner og havets sand, og så til bibelens sidste skrift,

Johannes' Åbenbaring. Men derimellem sker der noget afgørende: Jesus Kristus, Guds søn, dør og oprejses igen fra de døde. Det er den begivenhed, der tydeligst åbenbarer det kompromisløse i Guds kærlighed, og det er i bund og grund den eneste begivenhed, der kan give os opstandelsestro. For den ene absolutte magt, døden, kan kun overvindes af den anden absolutte magt, Guds kærlighed.

Det er en uhåndgribelig forkyndelse, når vi læser Johannes Åbenbaring, og når vi fordyber os i det filosofiske sprog om liv og død, om det absolutte og dets magt. Men når Jesus taler, så er det alt andet end uhåndgribeligt; Når Jesus taler, får opstandelsestroen kød og blod. Sådan er det også her ved Allehelgen, hvor vi læser begyndelsen på bjergprædikenen. Bjergprædikenen handler om lovens fordring til os mennesker, og dens mest radikale bud er, at vi skal elske vores fjender. Der er ingen kompromisser i loven, og loven tager udgangspunkt i, at vi er sat på jorden for at værne om hinanden og tage afstand fra selviskhed og navlepilleri. Men loven er også skærpet i en sådan grad,

at intet menneske, ud over det ene menneske, Jesus Kristus, kan holde dets bud.

Men bjergprædikenen begynder ikke med at udmale konsekvenserne for os, hvis vi ikke overholder loven; den begynder omvendt med et løfte: Fryd jer og glæd jer, for jeres løn er stor i himlene!

Saligprisningerne kalder vi teksten, fordi Jesus priser de mennesker salige, der lider under forfølgelser og undertrykkelse og dem, der kæmper for retfærdigheden. De er salige og himmeriget er deres, siger Jesus. Teksten er selvfølgelig nøje udvalgt netop til Allehelgen søndag, fordi den lovpriser de mennesker, der kan være rollemodeller for os, der ikke lever op til bjergprædikenens krav: Helgenerne.

I tidligere tider tilbød vi i kirken særlige helgener for deres godhed og vilje til at tale vores sag foran universets dommer. Vi fortalte helgenlegender, der skulle tjene os som eksempler på, hvordan man levede et godt og retfærdigt liv. Vi fortalte folkeeventyr om fromme tiggere, der levede i ydmyghed og tjente andre mennesker, når de

havde muligheden, og som gik ind til den evige salighed i de himmelske sale. Vi tilbad helgenerne, fordi de var udtryk for et ideal, og vi fortalte legenderne, fordi vi skulle lære noget af dem. De havde egenskaber, der gjorde, at de hævede sig op over mængden: de var måske særligt ydmyge, fromme eller hengivne i deres gerning; de kunne have magiske evner som at helbrede andre. Deres kærlighed og godhed var et forbillede for mere almindelige mennesker. I Kristendommens helgenlegender er der den store forskel fra andre kulturers legender og fortællinger, at idealet ikke er styrke og mod, men for det meste næstekærlighed, fromhed og omsorg; det skyldes naturligvis det budskab, Jesus prædikede. Men det ændrer ikke på, at der altid er et eneste stort problem i fortællingerne: Hovedpersonerne bliver helte og helgener, fordi de *kan* noget særligt – noget som de færreste mennesker er i stand til.

Men vi fejrer *Allehelgen* i dag. Og det gør vi fordi *alle* mennesker er noget særligt – i Guds øjne. Gud gør os til helgener ved at overøse os med sin kærlighed. Gud har

gjort vores elskede og afdøde til helgener, der er værd at fortælle legender om, ved at gøre dem salige.

Salige er de fattige i ånden, de sørgende, de sagtmodige, de, som hungrer efter retfærdigheden, salige er de barmhjertige, de rene af hjertet, fredstifterne og de, som forfølges på grund af retfærdigheden.

Det er os, Jesus taler til. Det er os, der allerede nu er salige, fordi Gud har beseglet os med korset i vores pande og har gjort os til sine elskede børn, da vi blev døbt. At være en helgen i Guds øjne vil sige at tilhøre Jesus Kristus.

Hvis jeg skal udtrykke det i et mere dagligdags sprog, så betyder det, at vi kan være lykkelige, fordi Gud i sin nåde har skabt os og ladet os leve på jorden blandt mennesker, som vi elsker. Vi ved, at døden er en uundgåelig del af livet, men det betyder ikke, at vi vælger kærligheden fra, det betyder, at vi vælger kærligheden til. Det betyder, at vi ikke lader sorgen over dem, vi mistede, gå ud over dem, vi stadig har; det betyder, at vi sætter meget mere pris på de mennesker, der stadig er en del af vores liv. Men det betyder også, at vi er blevet lovet et liv i evighed. Vi kan tro

på et liv både før og efter døden, men døden er en mur, som vi ikke kan se igennem. Når vi kommer til døden og leder efter vished på den anden side, så er der ingen erfaringer, vi kan trække på, der ingen eksperter, der kan fortælle os, hvad der på den anden side. Vi kan kun se så langt som til grænsen. Og på den anden side af grænsen ligger et ukendt land, der er så ukendt, at vi ikke en gang kan sige, at med døden er alt forbi. Hvad der er på den anden side af døden er en hemmelighed. Det er så hemmeligt, at hver gang livet nu går op for os i al sin herlighed – hver gang vi fornemmer, at et andet menneske synes, det er vidunderligt, at vi er til – så klinger dødens hemmelighed med et sted i baggrunden. Det klinger med som et håb om, at den Gud, der er livets ophav, også vil bevare livet på den anden side af døden – fordi vi er noget helt særligt i Guds øjne.

Når nu vi er noget særligt i Guds øjne. Når vi nu forkynder, at Guds absolutte kærlighed har overvundet døden, så må vi også stille spørgsmålet: Gud, hvorfor lod du det ske? Du lovede, at du er med os alle dage, indtil verdens ende.

Hvorfor døde far? Hvorfor døde mit barn? Hvorfor døde bedstemor?

Det er et legitimt spørgsmål, og vi kan ikke lade være med at stille det. For vi har lært, at Gud elsker os. Er der en mening med livet, Gud, når det bliver revet fra os, før det overhovedet har fået lov til at udfolde sig? Er smerten, jeg føler efter min mor døde, meningen med livet? Fra det dybe råber vi til dig, Herre! Hvad er dit svar? Vi er i vores gode ret til at anklage Gud for den sorg, vi lider under. Det er ikke blasfemi. Det er sådan, en Gudsrelation udfolder sig.

Jeg kan ikke svare på Guds vegne, men jeg er overbevist om, at Gud har et svar. Svaret er ikke et spørgsmål om mening: Er der en mening med, at vores elskede dør? Nej, der er intet, vi skal lære af det. Gud fører os ikke gennem opdragende lidelser. Et svar fra livets Gud kan ikke handle om, at der er en mening med døden. Der er alene en mening med livet.

Der er ingen mening med, at vores elskede dør. Men der er helt sikkert en mening med deres liv. Og meningen er, at

også de er beseglet med korset i panden i kraft af Jesu Kristi kærlighed. Det kors, som vi tegner ved dåben, det kors, som vi tegner ved nadveren, det kors, som vi tegner i velsignelsen, og det kors, der altid har været centrum i kirkens forkyndelse.

I kraft af korsets tegn, er de døde, vi mindes i dag, vores helgener. De døde er vores helgener, fordi Gud – uden at gøre forskel på nogen – gør dem salige. Det er et løfte, og løftet gælder både de døde og de levende. Gud har beseglet os alle med sit hellige tegn, korset, der sætter os fri til at leve og elske i vished om, at dommen og frelsen er Guds ansvar. Derfor minder de døde os om kærligheden til dem, og mindet fylder os med taknemmelighed over, at vi trods alt har delt noget af vores liv med de døde. Nu er de hos Gud, og *vi er her*, sammen med alle de andre fejlbarlige og selvhøjtidelige mennesker. Lad os få noget godt ud af det! Amen.